

1943

Roky 1943- 49 boli pre rôzne a dosiaľ nezistené príčiny vynechané v pamätnej knihe obce Alekšince. Na pokyn knižničného inšpektora A. Žáka majú sa tieto roky v pamätnej knihe dodatočne doplniť. A táto práca dočkala až na mňa, učiteľku a osvetovú referentku Jolanu Malú, rod. Němovú, pôsobiacu a bývajúcu tu od roku 1945.

Uvedomujúc si veľký význam vedenia kroník pre budúce pokolenia, vzala som si za svoju stavovskú a občiansku povinnosť funkciu kronikára prevziať a nezaznačené údaje spomenutých rokov opísať. Neboia to práca ľahká, pretože som v tunajšej obci v rokoch 1943- 44- 45 nepôsobila, takže som bola nútená potrebné údaje postupom času zisťovať. Nech nie je mi vyčítané povrchnejšie a nepresnejšie opísanie údajov týchto rokov, ale je toto pripočítané tým, ktorí povolani v obci vtedy pôsobili a o kroniku sa vôbec nestarali. Po mojich úvodných slovách píšem udalosti z roku 1943.

Hospodárske pomery

Po stránke hospodárskej rok 1943 bol na úrodu priemerný. Jarné práce sa previedli za dosť dobrých klimatických podmienok, takže nádej na žatvu bola dobrá. Aj žatevné práce sa s úspechom skončili nielen u miestnych roľníkov, ale aj na veľkostatkoch. Aj v tomto roku bola kontrola dozorcov pri mláčačkách Štátnym zásobovacím úradom zaistená. Kontrola slúžila k zisteniu skutočného stavu obilia u hospodárov a jej cieľ bol: zaistiť výživu celému národu.

Populácia

Populačný vzrast a úbytok je presne a štatisticky zachytený v štátnych a cirkevných matrikách a preto nepovažujem za potrebné uvádzať presné údaje.

V tomto rámci je hodno spomenúť aj na túto pamätihodnú vec, ktorá sa stala v Alekšinciach:

Na jar bolo koncentrovanie Židov do Serede. Aj v tejto obci HG zobrala Židov teroristickým spôsobom do tábora nútených prác. Boli to Židia 19- 45 roční, nespoľahliví tomuto režimu.

Rozdelenie pôdy

Majetky Židov, po odtransportovaní, boli rozparcelované medzi chudobných ľudí a pôda daná do vlastníctva. Obec teda po sociálnej stránke sa vzmohla o tieto, pomerne dosť veľké majetky. Na týchto pozemkoch si aj mnohí ľudia vystavali rodinné domky, čím pribudlo v obci viac čísel domov. Ľudia sa tomuto faktu tešili, lebo z obce boli vykorisťovatelia odstránení a pôda patrila tomu, kto na nej pracuje, teda maloroľníci.

Kultúra v obci

O ľudovýchovu v obci sa vo veľkej miere zaslúžil J. Cabala. Učiteľský zbor bol nasledujúci:

Jozef Cabala, riaditeľ školy

Gejza Prachár

Eta Prachárová

Valéria Kostková

Oľga Jurkovičová

Eta Radošinská

Škola bola šesťtriedna, s najvyšším počtom detí 206. Nakoľko pomery dovoľovali, učiteľský zbor pracoval neúnavne mimoškolsky. Okrem vykonávania mnohých funkcií, pracovalo sa na poli divadelnom v krúžkoch s mládežou, v Ľudovej škole hospodárskej. Hojná bola činnosť prednášková s aktuálnymi témami. Jedinou nevýhodou v obci bolo to, že obec nemala kultúrneho stánku, v ktorom by sa bola činnosť táto lepšie vyvíjala. Škola bola zatvorená a zbúraná po úradnom zistení. K školským účelom bola vyhladená obecná budova, s tromi provizórne zariadenými učebňami. Pre malé rozmery tried aj činnosť osvetová nemohla sa rozrastať, ale len sa ako tak udržiavala. Učitelia pracovali v HM, HG, SKM a v Úverovom družstve.

Obyvatelia sa veľmi radi zúčastňovali na zábavno- kultúrnych podnikoch.

Duchovný život

Duchovný život v obci vedú aj naďalej pátri františkáni z Hlohovca a dekan- farár Ján Klčo. Bohoslužby sa konajú každú nedeľu a dvakrát v týždni. Kult náboženský sa zvyšoval aj činnosťou SKM a misijnými filmami, ktoré sa v obci premietali dosť často. Po odstránení Židov, až na malé percento, bola obec čisto katolícka.

Vedenie obce

Jonáš Halmeš bol v obci komisárom, pokladníkom bol Rudolf Babušík. (Medzi vedúcimi v obci vznikajú zárodok škriepok a udavačstva pre partajníckosť. Na čele opozície bol Anton Turza.) Veliteľ HG bol Jozef Cabala. Počet členov HG bolo 100.

Jubilejné a iné oslavy

Vznik Slovenského štátu 14. marca bol okázale oslávený a spestrený žiackými výstupmi. V máji, Deň slovenskej rodiny sa oslávil tiež za veľkej účasti občanov.

Záznamy v kronike od 1. januára do 31. januára 1943 sa nachádzajúce týmto uzatvám.

V Alešinciach, dňa 19. februára 1950

Jolana Malá

Obecný kronikár